

Světлана Hrabánková

Králův rychtář

Čtyrlístek pro štěstí

HISTORICKÁ DETEKTIVKA
ZE STŘEDOVĚKÉ KUTNÉ HORY

Text © Světlana Hrabánková, 2026
Ilustrace a obálka © Michal Puhač, 2026
© Grada Publishing, a. s., 2026

ISBN 978-80-271-6074-7

Světlana Hrabánková

Králův rychtář

Čtyřlístek pro štěstí

*Věnováno připomínce 650. výročí narození moudré
české královny Žofie Bavorské*

Osoby v ději

Historické postavy jsou označeny hvězdičkou.

Hlavní postavy jsou uvedeny tučně.

KRÁLOVSKÝ DVŮR

- * **Václav IV. 1361–1419, král český a římský**
  - * **Žofie Bavorská 1376–1428, královna česká**
  - * **Zikmund 1368–1437, král uherský**
  - * Jošt 1354–1411, markrabí moravský
  - * Prokop 1358–1405, markrabí moravský
  - * Jan Zhořelecký 1370–1396, vévoda zhořelecký
  - * **Jan z Lestkova, král. lovcí na Dobříši, purkrabí Žebráku a Točníku**
  - * Beneš z Hořovic, purkrabí na Rabštejně
  - * Kašpar, kaplan královské kaple ve Vlašském dvoře
  - * Mikuláš Kozihlava, králův hofmistr
  - * Mistr Albík z Uničova, králův lékař
- * Zbyněk Zajíc z Házmburka, arcibiskup pražský

ROD KRUŠINŮ Z LICHTENBURKA

- * Václav Krušina z Lichtenburka, † po r. 1385, člen doprovodu Karla IV. do Říma
- * **Jan Krušina z Lichtenburka, nejvyšší purkrabí a hofmistr, královský popravce, bratr Václava Krušiny, poručník Elišky Eliška z Lichtenburka, dcera Václava Krušiny, manželka Václava z Donína**

ROD DONÍNŮ

- * Jaroslav z Donína, pán na Grabštejně, 4 synové
- * **Václav z Donína, 3. syn Jaroslava, člen královské rady, hejtman Kutné Hory**

Domácnost královského rychtáře na Hrádku

Martin, správce

Hanelle, hospodyně

Adam, panoš

seržant Lukas, seržant Marek

2 podkoní, 6 zbrojnošů, 2 děvečky

KUTNÁ HORA – PLIMLINOVÉ

* **Endris Plimlin na Neškaredicích, král. rychtář Kutné Hory**

Anna z Píska, manželka

Alžběta Plimlinová, jejich dcera

Adla, hospodyně v Neškaredicích

KUTNÁ HORA – ROD PÍSKŮ

* **Petr z Píska, mincmistr v Kutné Hoře do r. 1395**

* Barbora, jeho manželka

* **Kryštof z Píska, syn Petra, šafář Mince**

* **Hynek z Píska, syn Petra, nákladník, koňšel**

Hana, manželka Hynka

Anna z Píska, dcera Petra, manželka Endrise Plimlina

KUTNÁ HORA – Lázeň U Kola

Leonardo, lazebník a ranhojič

Franceska, manželka Leonarda, lazebnice, bylinkářka, léčitelka

Antonio, jejich syn

Hedvika, jejich schovanka

KUTNÁ HORA – MINCOVNA, MĚSTO

* Konrád z Vechty, královský mincmistr

* **Petr Zmrzlík asi 1375–1421, úředník Mince 1401, královský
mincmistr 1405–1419**

* Anna z Frymburka, jeho manželka

Barbora Zmrzliková, sestra Petra Zmrzlíka

* Jakub Wolgemuth z Norimberka, písař a notář Mince

Matouš Wolgemuth, syn Jakuba, písař a notář královského rychtáře

Tobiáš Gebhart, urburéř

Hans Prunc, perkmistr

* Friduš (Fridrich) Kunel z Církvíce, erckauféř, nákladník, konšel

* Petr, jeho syn

Walter, z loupežné družiny *Ješka z Popovce

Tondl, Kunelův němý pacholek

Henmann Náz, nákladník, erckauféř

Kristýna Názová (roz. Hagerová), žena Henmanna, mladší sestra Thomase

Hagera

Thomas Hager, zlatník, královský řezač kolků

Agnes (roz. Khacová), 1. manželka Thomase

Marta, jejich dcera

Kateřina z Jihlavy, 2. manželka Thomase

Agáta Gruberová (roz. Hagerová), 2. sestra Thomase Hagera

Steffan Gruber, syn Agáty

Georg Aacher, zvaný Velký Jiřík, stříbrotepec, zlatník, bývalý

tovaryš Hagera

Roza Heroltová z Holzmarku, hospodyně a milenka Henmanna

Náze

Nikl Herolt, její bratr, lénhavíř

KUTNÁ HORA – někteří další konšelé a patriciát

Franc Rosenthal, 1. šepmistr

Hanuš Schwab, 2. šepmistr

* Kunzlin Ruthard ml.

Cecílie jeho manželka

Herman Kauffmann, konšel

Hermann Alder, kverk a nákladník dolů

* Martin Oderin, majitel Ratboře

Kostel Panny Marie (Hořejší)

* plebán Petr, cisterciácký bratr

SEDLEC – cisterciácký klášter

* opat Jan

převor Ulrich

celerář Heinrich

konvrš Hans

FRAUENTHAL – cisterciácký klášter

abatyše Johana

Zeměpisné lokality či místa, v nichž se děj odehrává, nebo jsou v ději zmíněna, jsou reálná. Pokud jsou v textu uvedeni jejich majitelé či správci, jedná se o reálné osoby v té době zmíněné v historických pramenech.

I.

Začátek března 1404

Václav z Donína¹ pozvedl ruku a dal tak pokyn skupině asi deseti jezdců, kteří jej následovali, aby se zastavili. Když seskočil z koně, ostré paprsky zapadajícího březnového slunce se mu opřely do pravé poloviny tváře obrácené k jihu. Svým teplým jasným dotekem zjemnily tu přísnou, uzavřenou tvář s výraznými lícními kostmi, pod nimiž po dni stráveném na cestě začínalo prosvítat tmavé strniště vousů. Pohlédl na východ, do dálky, ke svažujícím se holým pláním, kde se začínaly objevovat stále četnější a četnější skvrny domků, jehlanových střech trejvů² a dalších nejrůznějších dřevěných staveb roztroušených kolem šachet. Přimhouřil oči, a aniž by to vnímal, hluboce vydechl. Ještě více zaostřil pohled, klesající slunce za jeho zády jej již neoslňovalo, a spíše pro sebe než pro své druhy pronesl: „Tak jsme zase tady... téměř čtyři měsíce a připadá mi to jako věčnost.“

Obrátil se ke svému doprovodu, rychlým pohledem zhodnotil, zda celodenní cesta na jeho družích nezanechala příliš výrazné stopy prachu a únavy a znovu se vyhoupl do sedla. „Nalevo v údolí, ještě před šachtovými poli, vidíte velký statek s tvrzí. Ten spravují šedí sedlečtí mniši. Přítoky. Nezdá se, že by byl vypálený. A hned za tím lesíkem pod svahem se již táhne val a městský příkop s opevněním. A tam, přímo dole před námi, je brána, nazývají ji tu podle Kouřimi, kam směřuje. Tou dnes vstoupíme do Hory.“ Pobodli koně a v semknuté družině vyrazili po svahu k městu, kde je čekal králem svěřený úkol.

Ačkoli se chtěl Václav soustředit jen na poslední úsek cesty a příjezd do Kutné Hory, vzpomínky ho vracely zpět do předvánočního času minulého roku.

Listopad–prosinec 1403

Bylo to necelý týden po svátku sv. Alžběty³, kdy tehdy branou od města Kolína vjížděl Václav z Donína do Hory jako člen velké ozbrojené družiny, která již zhruba před týdnem doprovázela českého a římského krále Václava ze zajetí ve Vídni. Nyní panovník přijížděl zkontrolovat své stříbrné město. Král jel uprostřed skupiny těch nejvěrnějších. Mlčeli, jen jemný cinkot a vrzání kožených koňských postrojů se pravidelně ozýval do hlubokého tónu vytrvale dusajících kopyt.

Zítra bude svátek svaté Kateřiny⁴, oblíbené světice císaře Karla. Zima se neúprosně hlásila o své slovo. Přes holé pláně, které se táhly od Kolína směrem k východu, kde se za hradbami skrývala Čáslav, profukoval jízlivý studený vítr pohrávající si se spadáným listím, dlouhými uschlými travinami v úvozech i s ojediněle padajícími vločkami sněhu. Pole již byla většinou zoraná, spáleniště a jizvy v půdě, zanechané vojskem Pražanů i divokých Kumánů, které Zikmund vyslal pokořit Kutnou Horu, po roce pod obnovenou pravidelnou péčí pomalu mizely. Hned za Kolínem minuli tři či čtyři vypálené tvrze a několik statků. Někde již k nebi vyrůstaly strmé světlé krovy z nových trámů, některé střechy byly dokonce zakryty došky z letošní slámy nebo i novým šindelem. Kde nebylo ani jedno z toho k máni, pomáhali si houževnatí hospodáři i drnem. Rok je dlouhá doba, hospodářství se svými lidmi, pokud má přežít další zimu, musí bezodkladně zacelit rány a zapomenout na ztráty. Král jel téměř celou cestu mlčky. Pohublou tvář měl bez

výrazu, téměř šedivou únavou. Očima kriticky přejížděl krajinu, kde stále ještě byly do očí rány způsobené zdivočelým vojskem. Ti, co jej znali blíže, věděli, že si vše v paměti důsledně a bez omluvy zapisuje do Zikmundova účtu.

Projeli v semknutých čtyřstupech Kolínskou branou do Kutné Hory a mírně svažitou ulicí nad Horním rynkem směřovali k areálu Mince⁵, královské mincovny. Snad to byla náhoda či Boží úmysl, ale zvon na vysoké věži kostela Panny Marie, označovaného jako Hořejší⁶, začal právě odbíjet poledne. Vzápětí se z věže radničního domu⁷ ozval i slabší hlas zvonu hodinového orloje. Před vraty usedlostí a v podloubí domů stály skupiny měšťanů, Horníků⁸, oblečených do svátečních bílých perkytlí⁹, volaly a pozvedaly ruce k pozdravu svého krále Václava. „Kolik z nich asi pociťuje opravdovou radost a úlevu?“ pomyslel si hořce král Václav a nejspíš i mnozí z jeho doprovodu. Král se chvílemi přinutil pozvednout pravici k opětovnému pozdravu a na tvář si vtačil křečovitý úsměv.

V těsné dvojici, která obklopovala panovníkova koně, jel vedle Donína i robustní Jan z Lestkova. Ten otočil široký obličej ke svému spolujezdci a hlasem, ochraptělým dlouhým mlčením i zvířeným prachem, zavrčel tak, aby to slyšel pouze on: „Podívej se na ně, Doníne, mají v gatích pod těmi svými bělostnými hábity nasráno strachy.“

Václav se ušklíbl koutkem úst a stručně utrousil: „A ty se jim divíš?“

Ve stejných sevřených formacích projeli i branou z Rybného rynku¹⁰ mezi budovami dílen Mince na nádvoří. Byli na místě, v kutnohorském sídle krále Václava, které si v posledních letech tak pečlivě a s takovým zaujetím budoval. I na uzavřeném nádvoří je čekal vítající zástup konšelů, úředníků města i mincovny, vyšňořených k počtu panovníka do svátečních kabátců či bílých vyšívacích perkytlí. Vzduch se chvěl jakousi euforií, avšak podkreslenou podivným stínem nervózního strachu.

Zadní část nádvoří za zástupem vítajících Horníků byla vyplněna těsně vedle sebe seřazenými nejrůznějšími nákladními vozy bez zápřahu, čekajícími na své vyložení. Král přeletěl pohledem tu podivnou početnou společnost, pozdvihl obočí, pohlédl na šafáře¹¹ Mince Kryštofa z Piska, který se k němu úslužně v předklonu blížil, a tázavě kývl bradou k vozům: „Co je to?“

Šafář Mince poníženě poklekl a horečně vysvětloval: „To jsou vozy, které páni Horníci a konšelé ze svých skromných zásob naplnili a posílají je s láskou a péčí, aby vybavili vaši domácnost a zabezpečili vám veškeré pohodlí pobytu doma v Hoře, můj pane... Je tam vše, nábytek, nádobí, koberce, přikrývky, prádlo... to nejskvělejší, které jejich domy dokázaly poskytnout...“ hlas šafáře pozbýval své hlasitosti a postupně se téměř ztrácel do okolního mrazivého ticha.

„Mé domácnosti...“ opakoval užasle zvolna král Václav a pozvedl pohled k oknům své rezidence v patře Vysokého domu¹². Věděl ze zpráv svých blízkých, že Zikmund v mincovním dvoře lačně vyraboval všechny pokladnice i drahé předměty včetně jeho osobních pokladů a knih, ale že nechal odvézt i veškeré vybavení paláce, postele, židle, tapisérie ze stěn, ubrusy, nádobí a spousty dalšího, to jej ani ve snu nenapadlo. Na několik okamžiků všechno okolo krále zmrtvělo ledovým tichem. Král si mlčky přešel dlaní v rukavici tvář a zvolna tiše sám pro sebe řekl: „Páni Horníci posílají tedy dary..., almužnu. Jak velkorysé a obětavé...“ Seskočil z koně, poplácal shrbeného šafáře po rameni a téměř rozverně pokynul svému doprovodu: „Pojďme tedy, pánové! Jistě si už všichni po cestě štědré pohostinství mé domácnosti zasloužíme!“

Od příjezdu krále byly již více než týden všechny práce v mincovně zastaveny. Pece byly uhašeny drnem, vytrvalý klapot mincířských i pregéřských kladiv¹³ utichl. V královském domě s kaplí, na nádvoří a v nejbližším okolí areálu byla patrna přítomnost královsky ozbrojené družiny. Veškeré volné prostory v Hoře zabral šafář

Mince k ubytování mužů dvora a ustájení koní. Král narychlo povolal z Prahy svého hofmistra¹⁴ Mikuláše Kozíhlavu a společně, za uzavřenými dveřmi, se věnovali podrobnému a hořkému soupisu všech ztrát nejen z pokladnic s nově vyraženými mincemi a zásobami polotovarů stříbra, ale též z osobního Václavova pokladu.

Celý tento týden páni Horníci s neklidem sledovali panovníkův program a jeho rozpoložení. Posléze se při jedné z porad v radničním domě, kdy už u nich převládala úleva z toho, že král je očividně smířlivě naladěný, usnesli uspořádat pro něj hned po velké mši o svátku svaté panny Barbory¹⁵ v mincovním dvoře hostinu. Král jejich náramný nápad vyslechl a souhlasil. Upřesnil však, že celého shromáždění využije i k tomu, aby v hromadné audienci přijal všechny, kteří v Hoře mají nějaký úřad, významný majetek či postavení. Jelikož tedy bylo sezváno značné množství lidí, vyčlenili Horníci pro tuto událost velký sál preghausu¹⁶, ze kterého byly v rychlosti vystěhovány pregéřské štoky¹⁷ a na jejich místech ve velkém sále, k této příležitosti vyzdobeném praporci, byla z prken na dřevěných kozách vybudována dlouhá lomená hodovní tabule. Průjezdem do mincovního dvora projížděly vozy naložené dalšími lavicemi, židlemi, lněnými ubrusy a nádobím. Bylo otázkou cti a prestiže patřit mezi pozvané hosty, ale též podílet se jakýmkoli příspěvkem na tom, aby jakási smířčí hostina Horníků s panovníkem proběhla v co největším lesku.

S průběhem hostiny se postupně zprvu rozpačité až ostražitě chování hodovníků uvolňovalo. Šlechtici z doprovodné družiny krále i král samotný se s každou další číší zapojovali do hlučných rozhovorů s hornickými pány přerušovaných jen častými přípitky pronášenými oběma stranami na uvítání a oslavu návratu panovníka. Pod klenbami členitého sálu se hromadily horké vlhké vůně z nepřetržitě servírovaných pečení a mís s nejrůznějšími pokrmy i kouř z mnoha loučí a pochodní. Vzduch těžkl a zpočátku chladný sál začínal sálat teplem mnoha mužských těl. Téměř všichni

úředníci Mince i přísežné konšelstvo v čele se svými šepmistry si k slavnostní příležitosti společného stolování s králem oblékli své nejlepší suknice a kabátce podšité drahými kožešinami. Tváře však teď měli rozpálené nejen horkem, ale i nadšením z toho, jak král velkoryse přechází jakoukoli připomínku neslavného obléhání města a podrobení se Zikmundovi. Nejistota se vytrácela, i když stále museli nenápadně stírat stékající pot ze spánků a za krkem, a společný hovor a smích nabýval na větší a větší intenzitě. Hostina se nepochybně vydařila a zřejmě zahájila nové období dobrých vztahů krále s jeho městem stříbra.

Václav z Donína chvíli sledoval rozjařené dění, prostor plný úsměvů a zarudlých obličejů s mastnými rty rozpohybovanými hovorem, který však ve všeobecném hluku nemohl pochytit. Protlačil se mezi skupinkami rozmlouvajících i mezi sloužícími panoši postávajícími v předsíni sálu a vyšel ven na nádvoří mincovního dvora, na ostrý vzduch, pod setmělou mrazivou oblohu. Prostor mezi budovami již sevřela tma, kterou prosvětlovaly ohně v kovaných koších a pochodně v držácích u vstupů do nejrůznějších skladů a úřadoven mincovny. V oblouku podél nádvoří, hned za vypřaženými nákladními vozy, se v pravidelném odstupu černaly zamčené vstupy portáleků do jednotlivých minciřských kováren, šmiten¹⁸. Václav z Donína uvolněně vdechl nezakouřený vzduch a pohlédl k zatažené obloze, z níž se pomalu tmou snášely sněhové vločky. Poletovaly v malých houfcích a se slabým zasyčením mizely v plamenech ohňových košů. Z dokořán otevřených dveří síně preghausu se začali jednotlivě trousit někteří hodovníci, kteří potřebovali ulevit svým měchyřům. Mezi nimi s hlasitým funěním Jan z Lestkova a vzápětí následoval i další člen králova doprovodu Beneš z Hořovic.

Jan z Lestkova, očividně již zmožený horkým vzduchem uvnitř a vypitým množstvím pohárů, pokynul Donínovi, zatímco si již nadzvedal suknici při chůzi k vozům vzadu. Široce se rozkročil

u krajního vozu a na kolo s úlevným vzdechem pustil velký proud moči. Současně otočil k Donínovi svou rezavým strništěm pokrytou poněkud sádelnatou tvář a pronesl: „Je mi z těch hornických měšťánků na blití.“ Upravil si suknicu, počkal, až Beneš též vykoná svou potřebu, a s očekáváním společné rozmluvy přistoupil k Donínovi.

„Na jídle a víně očividně nešetřili, já si nemohu stěžovat...“, odpověděl na Janův emotivní výpad s klidnou tváří drobný, postarší Beneš.

Janovy malé, blízko sebe posazené oči se blýskly nevolí nad takovou mírou nepochopení: „Před císařovniným synáčkem se zdejší konšelé plazili v blátě po kolenou a s Václavem teď mají tu drzost neomaleně žertovat a popíjet,“ odsekl nesouhlasně.

Beneš zasykl mezi rty a rychle očima přelétl okolí, zda z venku postávajících hodovníků nemá některý uši v doslechu. „Ješku, klid... někdy rychleji mluvíš, než myslíš. Záleží na tom, z jaké strany se na to díváš. Král ví, co a proč dělá.“

Václav z Donína se na Beneše usmál svým známým způsobem pozvednutého pravého koutku rtů a tiše pronesl: „Je pravda, že člověk, který nemá čisté svědomí a chce se ztratit, se nejlépe schová ve veselé společnosti mezi množstvím dalších rozjařených tváří..., ale...“

„Co ale...?“ protáhl posměšně Jan. Václav s Benešem si na nepatrný okamžik s porozuměním pohlédli do očí. Donín Beneše vždy radil mezi chytré a zkušené, světem protřelé dvořany. Věděl, že myslí na totéž. „Král sezval všechny, kteří v Hoře o něčem rozhodovali a rozhodují. Všechny pány, ale jejich ženy ne,“ pronesl Beneš s důrazem na poslední větu.

„No, je trochu nudná ta ryze chlupská společnost, pravda...,“ ufrkl Jan a dál na Beneše a Václava upíral prázdný pohled. Donínovi již po několikáté prolétl hlavou poznatek, že Janovy rychlé a drsné vtipné poznámky, mezi rytíři poměrně všeobecně oblíbené, nejsou

známkou humoru a upřímné přímočarosti, ale spíše zpomalené schopnosti hlubší rozumové úvahy a pochopení.

Beneš, který zpracovával zřejmě podobný poznatek, zvolna Janovi vysvětloval: „Tím, že král mazaně pozval pouze muže, vyvolal v Hornících opět nejistotu a strach. Král se s nimi druží, ale je již opravdu smířen se vším, co se tu poslední rok stalo?“

Janovi nepatrně poklesl dolní ret: „No,“ pronesl zvolna a v malých očích mu zlomyslně zablesklo, „ale popijí víno z jejich sudů, před Zikmundem ukrytých, poměrně bezstarostně...“

Beneš se k němu naklonil tak, aby mohli slyšet jeho slova jen on a Václav a řekl: „Kdybys bystře vše pozoroval, Ješku, všiml by sis, že králi každou číši s Horníky jeho šenk Martin ochutnává a ředí vodou. To přece není pro našeho družného krále obvyklé. Je lépe být pořád ve střehu...“

Jan z Lestkova zaraženě pohlédl z jednoho na druhého. Viděli, jak smysl Benešových slov ztěžka proniká do jeho ovíněné zpomalené mysli. Polkl a v řídkém chmýří nad horním rtem mu vyrazil pot. Potom prudce odfrkl svým typickým způsobem a vykročil zpět ke vchodu do hodovní síně: „Vino měšťanů není příliš dobré samo o sobě, a když se ještě naředí, chápu, že popíjet ho není žádný požitek.“

Václav s Benešem se na sebe nepatrně usmáli nad Ješkovým osvícením a vstoupili za svým rozložitým druhem zpět do zakouřeného sálu...

Začátek března 1404

Za pár dní to budou čtyři měsíce, co Václav z Donína doprovázel panovníka sem, do jeho Hory. Počasí dnes nebylo tak nepříjemně lezavé jako tehdy, březnové slunce již dokázalo prosvětlovat nejen

vysoké šindelové střechy, ale nacházelo si sem tam cestu až do sevřených temněších ulic. Skupinky vítajících měšťanů, Horníků, v jejich zvláštních halenách, perkytlích, však přesto před branami usedlostí a v podloubí domů vidět nebylo. Nového králem jmenovaného rychtáře, který právě přijížděl přebírat svůj úřad vojenského správce města a ochránce práva, nikdo z nich nevítal.

Když družina s hlasitým duněním přešla dřevěný padací most Kouřimské brány, zamířila hned po okruhu hradeb vpravo přes holé, jen sem tam jarní travou zarostlé, prostory Koňského trhu¹⁹. Svažujícím se terénem projeli kolem jakéhosi výstavného domu s menší věží, která pyšně vyhlížela nad svými vlastními hradbami, a pokračovali zvolna dál mezi ohrazeními a vyplétanými proutěnými ploty několika zdejších dvorů až k husté řadě hrázděných domů, které vymezovaly ulici nazývanou zdejšími lidmi po bývalém mincmistrovi Písková²⁰. Na jejím vyústění se tmavě tyčila a celému zdejšímu prostoru vévodila mohutná hranolovitá věž s dvoupatrovou hrázděnou nástavbou a ochozem, věž Hrádku.

Ještě před necelým rokem a půl byl Hrádek sídlem bývalého královského rychtáře Endrise Plimlina a jeho ozbrojené družiny. Po jeho náhlé smrti celá tvrz, přiléhající svým opevněním k jižnímu ostrohu městských hradeb, osiřela. Dnešním dnem se tedy opět vracela ke své funkci.

Projeli kolem hradby tvrze, k níž po vnitřní straně přiléhaly stáje a kůlny, a přes úzký padací most dál otevřenou branou až na čtvercové nádvoří. Jemně oranžové světlo zapadajícího slunce ještě dopadalo na vysokou střechu věže i dvou dlouhých kamenných palácových budov, zatímco dvůr už byl ponořen do studeného temně modrého stínu. Tři nákladní vozy s celou domácností i výzbrojí nového rychtáře vyjely z domovských severních Čech již dřív a nyní i se svou obsluhou čekaly pod dřevěnou pavlačí jedné z patrových obytných budov na pokyny pána. Bylo třeba vše vyložit a účelně rozmístit. Dva podkoní se hbitě ujímali

koní, několik služebných postávalo a zvědavě pokukovalo před kuchyňskou přístavbou. Nádvoří se okamžitě zaplnilo cinkotem postrojů a živým halasem zdravících se mužů. Strohá hrádecká domácnost nového rychtáře se právě rozrostla o další členy, svého pána, jeho panoše, dva seržanty a především několik vojensky zkušených zbrojnošů.

Václav se pozdravil se správcem Martinem a hospodyní, kteří již přijeli s vozy, dal nezbytné pokyny a aniž by na něm byla znát únava z celodenní cesty, vyběhl po schodech dřevěné pavlače do patra. Vstoupil sám do hlavní palácové síně. Tyto prostory již znal, zběžně je navštívil loňského prosince před královým odjezdem z Hory do Prahy, kde měl panovník v úmyslu strávit vánoční svátky. Nyní síň působila zabydleněji a útulněji. V krbu plápolal oheň, úzká okna, která hleděla k ostrohu se stavbou velkého kostela za hradbami²¹, byla opět zasklená malými terčíky a nepochybně jim ostrý ledový průvan jako tehdy. Václav z Donína se zahleděl k bělajícím se štíhlým stěnám kostelní lodě s náběhy žebroví a věncem kaplí. Jako podivné výrůstky na nich rozeznával zavěšené dřevěné můstky a lany pospojovaná lešení. Horníci již překonali své ztráty a rok opět usilovně budovali svůj chrám, založený mimo dosah panovačné moci cisterciácké správy. Pohled k západu, kde se v dálce rozkládala Praha se svými problémy a starostmi, navrátil Václava opět do vzpomínek na jeho lednovou návštěvu u královského purkrabího a nejvyššího hofmistra²² Jana Krušiny z Lichtenburka...

I. ledna 1404

Seděli dlouho mlčky naproti sobě v komnatě na Pražském hradě, kterou, když to jeho úřad vyžadoval, mohl využívat nový královský purkrabí Jan Krušina z Lichtenburka pro svůj pobyt v Praze. Byla

to úzká, stroze vybavená, ale poměrně útulná místnost. Kovaná ohřívadla stála po obou stranách a poskytovala oběma mužům příjemné teplo. Venku mrzlo, na svazích táhnoucích se pod hradem k Menšímu Městu²³ problikávaly v odpoledním časném stmívání bílé skvrny ráno napadaného sněhu. Zvuky se nesly chladným vzduchem tlumeně a vzdáleně. Začínal nový rok 1404. Podle církevních výpočtů by měl být přestupný. Snad bude i jakýmsi přestupem z bouřlivých let plných zrad, ztrát a zklamání k lepšímu období, pomyslel si Krušina a sám, neboť své páže dnes záměrně uvolnil ze služby, rozvážným gestem nalil tmavé víno do obou připravených pohárů.

Posel s Krušinovým pozváním, které bylo spíše příkazem, zastihl Václava z Donína na králově dvoře, na hrádku Zderaz. Tady se král i s paní Žofií a svými nejbližšími věrnými rozhodl strávit slavnost Narození Páně. Tady se cítil bezpečněji. Václav z Donína Krušinovu výzvu a pozvání očekával. Rozmluvy se strýcem a bývalým poručíkem své ženy, obratným diplomatem, se neobával, vítal ji, ale představa setkání po dlouhých sedmi letech odloučení s tímto pro něj osobně spíše starším přítelem než příbuzným, v něm vzbuzovala i podivný smutek.

Plameny početných svící i žhavé uhlíky ve velkých ohřívadlech dostatečně prosvětlovaly padající odpolední přítmi v místnosti, stůl s poháry i rozloženou šachovnicí s krásně vyřezávanými figurkami. Václava potěšila tato Janova tichá výzva vrátit se ke starým, přerušným zvykům. Krušina jejich odloučení, vynucené jeho vlastním zahořklým rozhodnutím po smrti své neře Elišky, nijak nekomentoval. Pouze pronesl: „Byla to dlouhá a nedobrá doba. Jsem rád, že tě opět vidím a že oba nacházíme vůli spolu mluvit.“

Upíjeli těžké kořeněné víno, občas mlčky táhli svou figurkou a v klidu přicházejícího podvečera si užívali svou vzájemnou přítomnost. O partii šachu oba věděli, že je vedlejší.

Václav vzhlédl od šachovnice a prohodil: „Jsem rád, že mě král pověřil tím úřadem a posílá mě do Hory. Je to krásné město...“

Jan Krušina zvolna pozvedl ruku k tahu se střelcem a suše řekl: „Šeredné. Nesnáším ho...“ Umístil střelce a upřeně se zahleděl na svého spoluhráče. Po chvíli, v níž se tiše vznášely myšlenky, pozvedl jeden koutek širokých tvrdých úst v sarkastickém úsměvu a nesmlouvavě pokračoval: „Smrdí zvenku i zevnitř.“ Dívali se jeden druhému do očí a dalších několik okamžiků mlčeli.

Václav, aby napětí přerušil, se s nepatrným úsměvem opět sklonil ke hře: „Myslíš jako proleželý sýr prolezlý červy? Provtané je stejně.“ Lichtenburkovi posměšně bleskly tmavé oči, sáhl po poháru a neodpověděl. Václavovi hlavou prolétly živé obrazy a vzpomínka na všudypřítomné mouchy a hubené toulavé psy olizující odpadky ve stokách, které dnem i nocí protékají uličkami uherských měst. Před dvěma lety tudy z pověření krále projížděl k dalmatskému bánovi Mikuláši z Bari s výkupným za králova bratra Zikmunda. „Každé město smrdí...“ dodal zvolna.

„Víš, jak to myslím,“ řekl Lichtenburk a napil se. „Zvenku i zevnitř. Buď neustále ve střehu.“

Václav se mu zahleděl do bledé, za posledních pár let tak zestárlé tváře. Jak byl podobný Elišce! Měla stejné oči, velké a neuvěřitelně temně hnědé. Ty její byly téměř vždy naplněné úsměvnými světylky. Oči Jana, který jí byl náhradním otcem, byly zasmušilé a nečitelné. „Budu ostražitý, Jane, neměj obavy. Neberu králův úkol na lehkou váhu.“

Lichtenburk položil pomalu pohár: „To ty nikdy. A proto tě taky mám rád, snad jako mladšího bratra,“ s povzdechem táhl další figurkou a pro sebe zamumlal, „i když už Eliška není...“

Opět se rozhostilo svorné a těžké ticho. Přerušil je opět Lichtenburk: „Hora smrdí, ale Václav... král... to město miluje. Až tam budeš, stále to měj na paměti.“ Téměř hořce dodal: „On ale zase všechno všem těm neřádům odpustí...“

„Ne, myslím, že ne. Tentokrát už ne. Změnil se. Alespoň prozatím to tak vypadá.“

Jan pochybovačně zvedl černé obočí až do půli čela. „Doufejme. Tebe si do úřadu vybral sám. Potěšilo mne to, je to dobrá volba. Mně Hora smrdí, ale vím, jak je důležitá. Má cenu zlata.“

„Stříbra,“ pronesl Václav a pohled jeho šedomodrých jemnými vráskami ověčených očí stříbrně probleskl stejně, jako když se sluneční paprsek pod hladinou potoka odrazí od oblázků křemene na dně. Usmál se na Jana a rýhy kolem širokých rtů se prohloubily a zdůraznily tak pevnou bradu.

„Ano, stříbra. Ale ten kov stejně není tím pravým důvodem, proč král právě Horu tak miluje,“ prohodil Jan.

„A ona?“ zeptal se zvolna Václav. „Často ho doprovází...,“ doplnil jakoby do ztracena.

Lichtenburk na něj opět upřel svůj tmavý těžký pohled: „Královna? Žofie?“

Václav nepřikývl, jen čekal. Jan uchopil další šachovou figurku a rozvážně řekl: „Je to velmi krásná a moudrá žena. Nemluví o tom, co miluje a co nemiluje, ví, jak je to nevděčné a nebezpečné.“

Václav se sklonil k šachovnici. Jan dál bedlivě sledoval jeho tvář, ale v té se nic nehnulo. Počkal ještě, až Václav dokončí svůj tah, a tvrdě pronesl: „Měl by ses znovu oženit. Máš nevyšší čas. Musíš založit rodinu, mít syny.“

Václav se smutně ušklíbl: „Nepotřebuju manželku jen proto, abych měl paní domu. Chci víc.“

Jan tvrdě pokračoval: „Je jen málo Žofíí a jí podobných a málokdo je potká.“

„Eliška taková byla. Ale klid, neboj se, už netruchlím, jen vzpomínám,“ smutně se pousmál Donín.

Lichtenburk hluboce vydechl: „Sedm let je dlouhá doba. I já jsem se s tím musel smířit, byla mi další dcerou. Vždyť smrt čeká

na nás každého již od narození.“ Náhle kriticky usykl při pohledu na Václavův poslední zbrklý tah. „Nedáváš pozor, Doníne, říkal jsem, abys byl ostražitý. Vždy a všude. Šach mat. Když ne ve hře, snad budeš mít štěstí jindy a jinde. Velmi ti to přeju,“ krátce se zasmál a ukončil hru.

„A teď vážně, proč jsi dnes tady,“ shrnul figurky na jednu stranu šachovnice, odsunul těžké křeslo, a tak jako vždy, když intenzivně přemýšlel, začal přecházet po komnatě. „Než tam odjedeš a převezmeš úřad, i když to zřejmě ještě tak měsíc dva potrvá, chci ti, kdybychom se do té doby v soukromí nesetkali, předat nějaké informace a nezbytné rady. Přemýšlej a vezmi si z nich, co sám uznáš za vhodné.“

Václav se pohodlně opřel v křesle a pozorně sledoval, jak Krušina křížuje komnatu a okamžik hledá čím začít.

„Sám dobře víš, že dohlížet v Hoře na královské právo nebude tvůj jediný úkol. Hora je panovníkova pokladnice, pilíř, je výlučně jeho... a to se určitým osobám moc nezamlouvá. Těm nejvyšším, ale i těm dole, těm, kteří by si přáli, aby ve městě rozhodovala jen a jen jejich vlastní samospráva. Ambiciózní a mocichtiví měšťané pohlížejí vysoko. Jak by také ne, vidí to ve velkých městech říše i mnohých zdejších, umožňuje jim to jejich stále rostoucí majetek. S výkonem běžného městského práva, které si nad zlodějíčky a jim podobnými budou zajisté vykonávat konšelé sami, ti mnoho starostí nenastane. To ostatní, co spadá přímo pod krále či jeho popravce, ale budeš muset řešit sám. Jsi vhodnou osobou, už jsem říkal, že král vybral velmi moudře. Jsi tvrdý, neúplatný, ale ne zaslepený, a necháváš si v hlavě místo i pro cit.“ Lichtenburk se odmlčel, přistoupil ke stolku a napil se z poháru. Václav mlčel, ale kolem úst mu pohrával nepatrný smutný úsměv.

„Nesměj se. Nemám na mysli nemístnou slitovnost, ale cit pro to, abys každý případ opravdu rozvážně posoudil a nejednal zbytečně tvrdě, neústupně a ukvapeně.“ Položil pohár, až víno málem

vyšpláchlo na desku stolku. „Ale to ti vůbec není podobné, že...“, dodal trochu zlomyslně a Václavovi se v té chvíli v paměti jasně vynořila vzpomínka na jejich emotivní a sedmiletou rozkolem ukončenou výměnu názorů, když se Václav rozhodoval o tom, zdali má doprovázet svého tehdejšího pána a přítele, vévodu Jana Zhořeleckého, do Branibor, nebo, jak si přál Krušina, zůstat na Grabštejně u své mladé nemocné manželky Elišky. Neústupně tehdy zvolil první variantu, nebyla pro něj jiná povinnost, než doprovodit svého vévodu do kláštera Neuzelle, když se tam chtěl nejmladší Lucemburk vyrovnávat s pocitem nevděku a domnělé zrady svého královského bratra Václava. V polovině února však Donín podlehl vnitřní nejistotě a neklidu, ze služby vévodovi se uvolnil a spěchal se navrátit k manželce. Dorazil na Grabštejn pozdě.

Krušina pokračoval v chůzi a monologu: „I když vím, že máš mnohé zkušenosti, ostatně i na vašem rodovém panství, jak si vzpomínám, jsou doly, v Hoře si však na dohled nad horním právem musíš najít k ruce spolehlivou osobu, která tyto zákony přímo ovládá. Mají mnoho specifických rysů a velmi podrobných ustanovení. S tím ti musí pomoci vyškolená osoba přímo v montánním právu²⁴. Jinak bys brzy narazil a kutnohorští páni by to mohli proti tobě použít jako dobrou zbraň.“

„Král má přímo v Hoře, v úřadu Mince, svého oddaného člověka. Dělal na mě již od počátku dojem, že se vyzná dobře v tomhle světě. Předpisy pro majetkové i hrdelní právo má nepochybně dobře zvládnuté,“ pronesl Václav přemýšlivě. Lichtenburk mu upřeně pohlédl do očí, mlčel a čekal. Václav tedy pokračoval: „Znáš ho, již od počátku Václavova zajetí se jasně postavil na královu stranu. Petr Zmrzlík...“ Lichtenburk stiskl rty a pokýval hlavou: „Ano, znám ho. Je nepochybně králi věrný. Ale nemyslím, že by to pro tebe byl vhodný člověk. Nejenže jde o to, že právo v praxi nikdy nevykonával, ale hlavně Zmrzlík nikdy nebude druhým ve dvojici. Má na to a taky na to pomýšlí, aby šel výš. Král si ho cení a jistě už

pro něj chystá místo. Aby ho tak odměnil za jeho dosavadní služby, ale také aby jej dosadil tam, kde by to bylo výhodné a přínosné i pro království samo.“

Krušina dolil víno do obou pohárů a na okamžik zase usedl do svého křesla: „V Hoře je velmi schopný notarius a písař. Učil se i v Jihlavě u Jana z Gelnhausenu. Je zběhlý v právu a psaní, znalý latiny, němčiny. Dovede včas a na přání vyhotovit právní dokumenty v té nejlepší kvalitě. Dlouho se pohybuje i ve světě práva městského. V minulosti jsem s ním a jeho synem, který mimochodem nedávno také dokončil studium práv, komunikoval a využíval jeho služeb. Je schopný, diskrétní a neúplatný. Jakub Wolgemuth, ze staré norimberské rodiny. Uvažuj o tom a seznam se s ním. Jeho syn Matouš je taky velmi slibný.“

„To je určitě užitečná rada, děkuji. Je jasné, že kolem sebe musím vytvořit ochranný kruh nejen z těch, kteří ovládají umění zacházet s mečem...“

„To nepochybně,“ povzdechl si Krušina, ne bez hořkosti a téměř naléhavě se zadíval Václavovi do očí. „Vyzýval jsem tě k ostražitosti a teď ti řeknu proč... Nastupuješ po více než roce bezvládní královské moci na místo svého předchůdce. Byl jím, jak dobře víš, Endris Plimlin. Bezvýhradně věrný služebník krále. Zemřel náhle, pokud mám přesné zprávy, tak přímo v Zikmundem obležené Hoře, předposledního dne předloňského roku. Byla to smrt nečekaná a pro město samo velice rozhodující. Nepochybuju o tom, že se některým z konšelů ve městě s jeho odchodem ze scény velmi ulevilo. Plimlin by nikdy nepřistoupil na vyjednávání se samozvaným správcem země Zikmundem a na to, aby se městské brány otevřely. Dříve, pokud to ještě bylo možné, vyměňovali jsme si listy. Poslední můj list mu nesl velmi naléhavou a nesmírně tajnou zprávu...,“ bylo patrné, že na povrch klidný a chladný Krušina se svými vzpomínkami velmi rozrušil a řeč jej začala namáhat a zadýchávat, vytrvale však pokračoval:

„Získal jsem věrohodné informace, které jsem neodkladně musel předat Endrisovi.“

Ve slovech se Janovi začala odrážet i jeho zahořklost a pohrdání. „Vévoda Jošt, po dalším období toho svého vychytralého neúnavného pletichaření, zbytečného kolísání mezi rozkmotřenými stranami a zákulisního zasahování ve svůj vlastní prospěch, dospěl totiž k dalšímu obratu své přelétavé přízně. Nejspíš si už pomyslí, že i pro něj bude jakýkoli konec bezvlády lepší než žádný. Uchýlil se totiž k vyjednávání přímo s uherskými biskupy a pány. Svoji mazanost využil k tomu, aby přiměl Zikmunda k odchodu ze země jinými zbraněmi než svými. Tento diplomatický tah byl skvěle připravený a naprosto utajený. Všem, kdo usilovali o návrat krále Václava, by samozřejmě velmi prospěl. Velkým kladem pro jeho bezproblémové a rychlé realizování měla však být Zikmundem nedobytá Kutná Hora. Hora, kterou si Zikmund potřeboval nutně podrobit, aby z pokladnice mincovny získal stříbro na zaplacení vojska Pražanů, Kumánů a Uhrů. Dostatek financí, aby se mu podařilo uklidnit své uherské pány. Hned jsem poslal s instrukcemi nejspolehlivějšího posla k Endrisovi. I když dobře vím, že on by se jen tak nevzdal, chtěl jsem jej ještě v odporu jeho mužů na hradbách Hory podpořit. Musel vytrvat. Alespoň dva tři týdny a Zikmund by musel s nepořízenou rychle odtáhnout hasit své vlastní problémy do Uher,“ Krušina vydechl a zhluboka se napil.

Václav využil malé přestávky a poznamenal: „Endrisovo postavení nebylo určitě lehké. Celé okolí, od Kolína až k Čáslavi, už v té době vojska vyrabovala a měšťané nejsou zrovna odolní a spolehliví válečníci, když mají před sebou představu toho, jak by dopadly jejich domy a majetky, kdyby hradby padly. Jsem si jist, že mezi nimi byli a stále jsou i tací, co by skousli jakékoli ponížení, jen aby si uchránili střechu nad hlavou.“

„Já jsem ale přesvědčen, že Zikmund by Horu nedal vyrabovat a pobořit ani kdyby ji vojensky dobil. Pokud ho Bůh něčím štedře

obdařil, tak chladným hospodářským rozumem. Zbořená Hora by mu stříbro nenesla a on potřebuje slepici, která nese zlatá, tedy stříbrná, vejce. Ale k věci... ten posel, jeden z nejvěrnějších mužů Blažeje Mniška, velitele králových posílů, nikdy můj list Endrisovi nedoručil. Plimlin moje instrukce nedostal.“

„Zradil? Nechal se koupit?“

„Zmizel. Podle mých zpravodajů ještě Kolínem projel. Potom zmizel. Nenašel se ani jeho kůň. Endris mou zprávu a instrukce nečetl. Bylo to však již nejspíš bezpředmětné, dva dny nato zemřel. Bylo to nečekané a pro někoho víc než vítané. Hora ztratila své vojenské velení. Ve městě bez královského rychtáře šepmistři a konšelstvo hned převzali veškeré rozhodování. Den po Novém roce se na svém zasedání usnesli, že půjdou Zikmunda prosit o milostivé přijetí kapitulace a otevrou mu brány města.“

„Plazili se prý před ním po kolenou v bahně... zaplatili ohromné pokuty a výkupné za svou beztrestnost...“, řekl tiše Václav.

Krušina pohrdavě odfrkl: „Muselo to být již předem sjednáno. Říkal jsem ti, že Horu by si v této situaci Zikmund nemohl dovolit vypálit. Potřeboval finance, bez nich byl naprosto ochromen. A ty se mu takto dostaly. Kutnohorští páni oželeli část svého vlastního majetku a z toho se rychle vzpamatovali. Moc dobře věděli, že měšce a truhlice si brzy naplní znovu. Kdo však zaplatil nejvíc, byl král. Viděl jsi to při jeho návratu.“

„Jestli všemu dobře rozumím, vůbec tě nepotěšilo, že král po svém příjezdu do Hory nikoho nepovolal k zodpovědnosti. Musel vědět, že mezi nimi jsou slaboši a možná i zrádci,“ konstatoval zamyšleně Václav. „V Praze, na Starém i Novém Městě a posléze i na Menším, všude tvrdě zasáhl a celé rady vyměnil. Dokonce padaly i tresty vypovězení, ztráty svobody...“

„Ano, ale Praha nikdy Zikmundovi nevzdorovala, táhla s ním za jeden provaz. Horští páni měli pro krále velký argument na svou omluvu. Vzporovat se snažili a dařilo se jim to až do nevhodné

smrti králova úředníka. To je fakt. A ty si vše přeber a přemýšlej o tom, kdo z konšelů nebo i z těch, kteří svým majetkem ovládají nitky moci, začal prosazovat myšlenku kapitulace. Horu ovládají velmi mocné rody. Mají příjmy z dolů, hutí, podíly na šmitnách, pregéřských lavicích, ale také ve venkovských statcích a na věčných platech z domů ve městě i z okolních usedlostí. Brzy se s nimi seznámíš. Opakuji proto, buď ostražitý, Václave...“ Jan položil svou dlaň na Václavovu ruku na područce křesla a dlouhou dobu ji tak nechal, zatímco pomalu opět zklidňoval svůj dech. Když zas nabyl své chladné vyrovnanosti, pokračoval: „Sídlo rychtáře a jeho mužstva bylo a stále zůstává na královské tvrzi u hradeb, označují ji tam jako Hrádek.“

„Ano, vím, zběžně jsem to místo navštívil loni v prosinci. Je to dobré místo nedaleko mincovny, vyvýšené nad okolní zástavbou. Z věže, která vypadá, že je dostatečně bytelná, je nepochybně výhled až k dolnímu městu, podél hradeb nad svahem k Páchu²⁵. Když jsem tam zašel, byl Hrádek ale opuštěný a zpustlý. Nic bych za to nedal, že se v něm prohnala nějaká tlupa lapků. Plimlin zemřel před rokem, to neměl rodinu? Družinu?“ uvažoval nahlas Václav.

„Byl vdovec. Už dlouho a znovu se neoženil. Věnoval se jen své službě. Měl však dceru. Podle mých posledních informací byla už několik let mezi dívkami u dvora královny. Předpokládám, že jí bude tak dvacet let. Nejspíš tam zůstala i po smrti otce. Kdyby se vracela do Hory, když Zikmund po kapitulaci dosadil svého mincmistra s jeho nohsledy²⁶, nebylo by to pro ni příliš bezpečné. Nic bližšího nevím. Mužstvo a služebnictvo se tak nějak rozprášilo. Někdo nejspíš bez skrupulí změnil pána, někdo utekl, nevím,“ uzavřel unaveně Jan.

„A Hrádek osiřel... Vítr navál listí i sníh vytlučеныmi okny do síní, uvolněné okenice se klátily v pantech, až se rozpadly, v komínech se usadili ptáci a ve stájích myši...,“ usmál se zadumaně

Václav, ale potom mu tváří proběhl blesk odhodlání: „Hrádek znovu zabydlím, moji lidé se o to postarají. Hora opět bude mít svého královského zástupce, neboj se, Jane. Na ty nové úkoly se přímo těším.“

II.

Březen–duben 1404

S příchodem velikonočního času, dva dny před slavností Zvěstování Páně¹, sezval Václav z Donína na již vyčištěný a zabydlený Hrádek pány konšele. Předpokládal zcela realisticky, že jeho výzvu ke společnému setkání, oficiálnímu seznámení a vypití číše poslechne jen část volených zástupců města. Proto jej docela překvapilo, když se ve velké síni palácové budovy kromě dalších hostů sešla více než desítka z osmnácti právě úřadujících konšelů². Některé sem vedla čistě zvědavost na další kroky a plány nového králova úředníka, někteří byli povahy nejisté a bázlivé a říkali si, že chytřejší je již od samého začátku vystupovat vstřícně a poddajně, jiní sice přátelské pozvání vyslechli, ale považovali je spíše za příkaz a již od svého vstupu vystavovali na odív své zarytě vystrčené brady s očekáváním nějaké blízké výměny názorů a střetů.

Většinu z příchozích již Václav viděl nebo i zběžně poznal na loňské hostině s králem, také je potkával při některých svých nedávných návštěvách mincovního dvora. Přísežní rady, konšelé, byli zcela bez výjimky nejzámožnějšími měšťany Hory a mnozí z nich kromě své funkce na radnici vykonávali i významné úřady přímo v Minci. Přesně jak jej Krušina varoval, byli si dobře vědomi toho, že jsou příslušníky velice mocných rodů, které svým obrovským majetkem mohou vstupovat i do králových rozhodnutí. Tím spíše dnes, kdy královská pokladnice v mincovně po Zikmundově zásahu ještě stále zela smutnou prázdnotou.

Mezi příchozími konšely dorazil na Hrádek i šafář Mince Kryštof z Píska, jeho nejbližší podřízení a někteří další úředníci s prubířem. Také Jakub Wolgemuth, mincovní písař, právník a notář bezvýhradně vážený jak mincovními úředníky, tak i městskými pány. Byl to majestátní vysoký muž, na němž ani pokročilý věk nezanechal stopy shrbených ramen. Z jeho úzké, klidné, vyrovnané tváře si moudře a přemýšlivě měřily svět velké tmavé oči. Václav k němu již od prvního okamžiku pocítil sympatie a důvěru. Příjemný dojem navozovalo i jeho skromné, ač bezprostřední chování a tiše pronášené, pečlivě artikulované a promyšlené věty. Kontrast s plochou samolibostí některých městských pánů byl více než zřejmý a vzbuzoval Václavův skrytý úsměv.

Již po krátkém představení, po němž si všichni připili na zdárnou budoucí součinnost ve prospěch města, jakmile se více rozběhla konverzace, pustil se Václav nekompromisně do předestření hlavních neodkladných problémů, které bude třeba řešit. Písař jej při tom upřeně sledoval pozorným pohledem. Václav měl utkvělý dojem, že mu zároveň v těch tmavých očích pohrává nepatrný chápavý, skoro shovívavý úsměv.

„Nejde jen o zanedbanou a zhoršenou bezpečnost všech, kdo městské právo užívají a s městem trpí uvnitř městských hradeb. A to, vážení přísežní pánové, nejen v noci. Po všem, čím Hora za poslední dva roky prošla, se ostatně není ani čemu divit. Trestní právo vykonáváno nebylo, a ti, kteří by se jej mohli obávat, měli vítaný klid ke svým rejdům. Musím však s vámi neodkladně mluvit i o bezpečnosti samotného města. Prošel jsem velice pečlivě celé hradby, věže, střílny, brány, nechal jsem stavebně zhodnotit, kde došlo k vážnému narušení, kde jsou zanedbané a zarostlé příkopy... Prohlédl jsem zásoby zbroje, a to nechci ani mluvit o mužstvu. Bohužel můj závěr není dobrý.“ Okamžitě poznal, že jeho slova urazila pýchu většiny přítomných konšelů.

Do popředí hřmotně vystoupil již vlivem vína zarudlý sám šepmistr města Franc Rosenthal. Sebejistě se rozkročil na pevných statných nohách před řadou za ním jako bitevní šik stojících ostatních radních pánů a vmetl tomu mladému povýšenému rychtáři halasně do tváře odpověď: „Urozený pane z Donína! Prožili jsme s tímto naším městem obléhání divokých Kumánů, trpěli jsme, vzdorovali statečně! Ale také jsme věděli, kdy moudře ustoupit! Město je poničené, ale ne zbořené! Zabránili jsme nejhoršímu! Hradby nejsou stržené a domy nejsou vypálené!“

Donín nepatrně pozvedl jeden oblouk obočí a s klidnou a chladnou tváří jej nechal promlouvat. K Rosenthalovi, plnému uražené pýchy a chuti dál pokračovat a chrlit své argumenty, však rychle přistoupil erckaufér³ a konšel Fridrich Kunel a se smířlivou rozhodností mu položil ruku kolem ramen: „Franci, správně mluvíš, to všechno je čistá pravda, ale to přece urozený pán z Donína dobře ví a uznává to... Teď musíme zapomenout na minulost a projednat budoucí kroky...“

Rosenthal polkl chystaná slova a zarazil se, stále ale ještě rozhořčeně svíral silné rty potřísněné slinou zuřivé řeči. Zafuněl a překvapivě rychle se umírnil pod výmluvným tlakem Kunelovy velké dlaně na svém rameni. Václavovi hlavou prolétlo náhlé poznání, kdo patrně skutečně ovládá nitky rozhodování radnice. Napětí se okamžitě uvolnilo, situaci ovládl s klidnou rozvážností a diplomacií Kunel, ke kterému se hned při další dolévané číši přidávali ostatní konšelé s konstruktivními návrhy, jak nejhodněji postupovat nejen s opravami a vylepšeními opevnění města, ale i jak poznatky z doby obléhání využít do budoucna. Václav byl rád, že se rozhovor začal ubírat cestou hledání společných postupů, byl si dobře vědom, že jakékoli velké opravy a stavební zásahy budou muset financovat městští samovládcí sami z vlastní kapsy. On za královskou stranu mohl v této chvíli nabídnout pouze pomoc královské stavební hutě, která ještě donedávna pracovala na

přestavbě královské rezidence v mincovním dvoře a kterou nyní začal využívat i on sám k nutným opravám na Hrádku.

Odpoledne pokročilo a oproti počáteční nervozitě a napětí se mezi hosty vyvinula poměrně družná atmosféra. Ze skupiny konšelů, kteří rozmlouvali s přítomnými úřadujícími zástupci Mince, z nichž mnozí byli také z jejich rodů, se občas ozval i halas a veselí, nad nímž se výrazně nesl zvuk pisklavých výbuchů smíchu druhého šepmistra Hanuše Schwaba. Byl to přehnaně přepychově vystrojený drobný vysušený mužiček s živými trhavými pohyby, který neustále svým zaostřeným pohledem sledoval diskutující skupinky přítomných, nenápadně přecházel mezi nimi, tu pokýval na souhlas, tu vyjádřil údiv nebo pochyby, či se i zapojil k rozhovoru a trefnou chytrou poznámkou jej glosoval. Všichni ostatní již Schwabovy vstupy zřejmě dobře znali, přijímali jeho všudypřítomnost téměř se samozřejmostí a příliš se nenechávali vykolejit ani jeho jízlivějšími žerty. Václav sám, když tento zvláštní společenský tanec druhého šepmistra pozoroval, letmo přemýšlel o tom, kdo z přítomných si vůbec uvědomuje Schwabovu nenápadnou promyšlenou mazanost a taktiku vědět o všem a být u všeho.

Erckaufér Kunel se svou vznosnou majestátní postavou čněl nad mnohými ostatními, nakláněl pozorně a důstojně svou krásně tvarovanou patricijskou hlavu s delšími prošedivělými vlasy, téměř dychtivě se zapojoval do rozhovoru s úředníky Mince a s výrazem vstřícné blahověle naslouchal i Václavovým poznámkám k plánovaným krokům: „Překvapilo mne, pane z Donína, že vaše pozvání dnes nepřijal ten, kdo dnes patří v mincovně mezi ty nejdůležitější,“ poznamenal zvolna Kunel a v přehnaném údivu pozvedl vznešené oblouky svého stříbřitého obočí v krásně řezané bledě snědé tváři.

Václav okamžik přemýšlel, koho má Kunel svou poznámkou na mysli, a rychle s úsměvem odpověděl: „Nepochybně mluvíte o panu Zmrzlíkovi. Máte pravdu, ten je za nepřítomnosti pana

mincmistra Konráda z Vechty opravdu zřejmě tím nejdůležitějším, kdo má mít v mincovně hlavní slovo. Ale o jeho vstřícnosti ke mně nepochybuje, to ne, pane Kuneli. Spolu jsme již samozřejmě jednali a dnes tu není jen proto, že odjel na schůzku s panem nejvyšším hofmistrem do Prahy.“

Po Kunelově tváři, dosud plně jen povzneseného klidu a nepřehlédnutelné spokojenosti se sebou samým, přelétl stín zaskočené strnulosti: „S panem z Lichtenburka? Ale to zcela nepochybně znamená nějaké změny ve jmenování některých úředníků Mince, nemýlím-li se.“

Václava ta neuváženě přímá poznámka u chytrého diplomata Kunela poněkud zarazila, již chtěl její význam zmírnit, když k nim přistoupil Jakub Wolgemuth a s nevinnou upřímností se zapojil do tématu hovoru, jehož část zaslechl: „Ale kdepak, pánové, žádné změny v Minci se podle mých informací nechystají, nikdo z přítomných pánů nemusí propadat panice,“ usmál se na Kunela a pobaveným pohledem spočinul nepatrně déle na Václavovi. Kunelova tvář se nevytrhla z výrazu chápavé uctivé pozornosti, jen prudké pohyby ohryzku jako by odrážely jeho náhlé nelibé vnitřní pohnutí z toho, že není osobou, která je nositelkou posledního zpravodajství.

„A vašim informovaným závěrům nelze než jako vždy naprosto věřit, pane Jakube,“ pokýval naoko uznale a již se s přehnaným náhlým zájmem obrátil a přidal se ke skupině diskutujících ostatních erckaufěří. Ti s bouřlivým zaujetím právě probírali, zda je nezbytné rudný trh otevřít ještě jednou před Velikonocemi, nebo až týden po nich.

„Potěšitelná zpráva pro přítomné pány, ale pana Kunela jste očiividně nepotěšil tím, že ji víte jako první vy, a ne on sám,“ usmál se jedním koutkem úst Václav na Wolgemutha a nechal sobě i jemu dolít poháry. Jakubovi přelétl po úzké inteligentní tváři pobavený úsměv.

„Byl jsem v Praze. Vrátil jsem se včera vpozdvečer. A jednal jsem přímo s pánem z Lichtenburka. Posadme se, pane z Donína, nejspíš si musíme spolu trochu promluvit...“ Usedli na lavici k jednomu ze stolů, který nebyl zabrán již poněkud rozjařenější rozmlouvajícími hosty.

„Nebudu dlouho chodit kolem a kolem. Pan Krušina mě požádal, abych vám byl nápomocen ve vašem úřadě svou právní i notářskou službou. Jeho volba i žádost jsou pro mne velkou ctí...“

„Ano, když mne zasvěcoval do mých ne zrovna jednoduchých úkolů ve městě s tak specifickým provozem a životem, jakým je Hora, vás mi jmenoval jako naprosto nejvhodnější a nejzkušenější osobu v právních záležitostech,“ přitakal Václav a současně přes Wolgemuthovo rameno přelétl přítomné pány v síni pohledem. Zarazilo jej, kolik osob v sále zdánlivě zaujatých zábavou náhle obrátilo k jejich rozmlouvající dvojici zvědavý, skoro až mrazivě zpytavý pohled.

„Já vás ale musím zklamat,“ řekl vážně Jakub a sám se také ohlédl, kam zaostřily Václavovy přimhouřené oči. „Ano, dobře jste si toho všiml, náš hovor vzbuzuje v mnohých přítomných neklidné otázky. Ale k věci, musím vás zklamat. Nemohu přijmout nabídku úřadu ve vašich službách. Není to neochota nebo něco podobného, ale rozumná úvaha nad tím, co je stárnoucí člověk ve svém zbývajícím čase a se svými silami skutečně schopen odevdat jako dobře vykonané dílo. Jak jistě vidíte, nejsem už z nejmladších, mnohé úkoly, které přede mne staví moje služba Minci, městským pánům a současně i dalším, kterým jsem se již před lety zavázal pomáhat svými schopnostmi, mě již opravdu vyčerpávají. Je toho příliš mnoho a jak odhaduji vývoj všech věcí, bude úkolů ještě přibývat. Nehledě na to, což musel i pan Krušina sám uznat, je špatné sloužit současně dvěma pánům. A v tomto nevděčném postavení bych se nepochybně octnul. Objeví se kroky, k nimž vy jako králův rychtář budete muset přistoupit, které však současně

nebudou zrovna v souladu s tím, co mám jako právník prosazovat ve službě konšelstvu.“ Wolgemuth si hluboce povzdychl a upřeně se zadíval do Donínových šedomodrých očí: „Jsem příliš starý na to, abych měnil své zásady. I když mě moje osobní přesvědčení často svádí a říká něco jiného, nesmím tyto své vnitřní hlasy sirén poslechnout. Celý můj život je služba muže práva. Do ní se snažím dávat všechny své poznatky a dlouhými léty získané zkušenosti a má pro mne samého smysl, jen pokud zůstane věrnou a loajální.“

„To vám slouží jen ke cti. Mnoho lidí tohoto přesvědčení se již dnes nepotká...“ přitakal tiše a s určitým smutkem Václav.

„Což ovšem neznamená, že vám nechci být nápomocen svou radou jako přítel,“ řekl Jakub a po tváři i v očích mu opět přelétl hluboký moudrý úsměv.

„Nesmírně si toho cením,“ odpověděl upřímně Václav a opět bezděčně přelétl ke stočeným pohledům některých konšelů. Nejspíše se městštití páni obávají právě toho, že strážce jejich právních kroků bude sdílet svá a jejich tajemství i s královským rychtářem, pomyslel si ne bez trpkosti.

„Ale úplně vás přece jen nezklam,“ vytrhl jej Jakub z úvahy. „Mám pro vás jiný návrh. Chci vám, a nebyla by to žádná laciná náhrada, navrhnout, abyste do služeb za svého tajemníka, nebo jak to chcete nazývat, přijal mého syna.“

Václav s přílivem nové energie vzhlédl: „Matouše!“

„Vidím, že i o něm jste již s panem Krušinou vedli řeč. Ano, Matouše. Není to již žádný nezralý mladíček bez znalostí a vlastní praxe. Ale nebudu jej vychvalovat a ovlivňovat vás. Pošlu ho za vámi, seznámte se a popřemýšlejte,“ uzavřel s náhlou rozhodností Wolgemuth. „Nu, vidím, že se již někteří pánové chtějí rozloučit, nebudu vás tedy zdržovat od vašich povinností hostitele, pane Václave. Smím-li vám tak vůbec říkat...“

Václav i Jakub se zvedli z lavice: „Sám jsem vám toto oslovení chtěl navrhnout a děkuju vám, že jste k té myšlence dospěl

i vy sám. Znamená to pro mne mnoho,“ ještě se znovu na sebe usmáli očima a Václav se odešel věnovat skupince pánů, kteří s tmavnoucím podvečerem odkládali číše a chystali se odcházet dolů na nádvoří.

I když již vrcholil měsíc březen, večer se svým chladem a tmou přišel skokem. Sem tam si ještě na šindelové střeše vysoko čnící věže Hrádku pohrávaly paprsky ojedinelého světla, nádvoří již ale bylo ponořeno do hlubokých šeríkových a černých stínů. Kolem stájí a vchodu do přízemního sálu mužstva s komorou zbrojírny je prorážely jen oranžové pablesky dvou pochodní osvětlujících průchod k bráně. Konšelští pánové i ostatní hosté sestupovali pavlačovým schodištěm po skupinkách, hovor stále plynul a sem tam se ozval smích, když někteří museli vyhledat pomoc a vzájemně se podepřít. Václav bedlivě dával pozor, aby nikdo z jeho hostů neodešel do setmělých ulic města zcela osamocen. Sice se někteří bavili jeho přehnanou starostlivostí, ale v duchu si přiznávali, že představa poměrně dlouhé pěší cesty úzkými krkolomnými uličkami bez doprovodu nosiče pochodně nebo přímo ozbrojeného průvodce není příliš příjemná. A tak jako by Donín četl jejich myšlenky, jakmile se odcházející páni s rozvernými a žertovnými výkřiky sami mezi sebou rozdělili do několika skupinek společníků podle směru své cesty, přes jejich protesty přidělil každé skupině jednoho ze svých zbrojnošů se zapálenou pochodní. Ti měli za úkol každého dnešního rychtářova návštěvníka, i toho nejvzdálenějšího, doprovodit až před vrata jeho domu či usedlosti.

Postupně všichni, s hlaholivými výkřiky díků, pozdravů a ocenění skvělého odpoledne i dobrého vína, odešli. Po temném schodišti pomalu a opatrně sestupoval již jen Jakub Wolgemuth.

„Kam až míříte? Daleko? Nezbyl na vás žádný z mých mužů,“ oslovil ho starostlivě Donín a vyrovnal s jeho pomalým dlouhým krokem svůj krok přes nádvoří.

„S tím si nedělejte starost. Můj dům je hned pod Ruthardovským sídlem⁴, stojí naproti severnímu portálu Vysokého kostela. Sejdou jen kolem vašich hradeb a hned vpravo směrem dolů k mincovně. Je to krátká cesta a kolem Ruthardovského dvorce je dokonce i důkladně vydlážděná,“ přátelsky poplácal Jakub Václava po rameni.

„Doprovodím vás sám,“ rozhodl Donín nekompromisně a pokynul svému panoši v průjezdu, aby mu rychle donesl plášť a opasek s mečem. „Rád se projdu, je krásný večer, téměř už úplně jarní. Za týden oslavíme Vzkříšení Páně⁵, já tentokrát poprvé v Kutné Hoře.“

„No a podle toho, co jsem slyšel, bude nedělní mše již slavnostně odsloužena v dokončené části nového chrámu Těla Kristova a svaté Barbory⁶,“ přemýšlel nahlas Jakub, když zvolna kráčel vedle svého mladého průvodce. Jakmile vyšli za ostatními do Pískové ulice, zahlédli na jejím ústí směrem k Tarmarku⁷ poslední skupinku hostů. Úplně na konci se držel šepmistr Schwab a s velkým zájmem zkoumal, kdo že to doprovází písaře, který odcházel až po všech ostatních. Donín s Jakubem na sebe pohlédli se spikleneckým úsměvem. Strmá ulička, která tvořila nejkratší spojnici s domy kolem Vysokého kostela Panny Marie byla temná a prázdná. Za zdmi po obou stranách však ještě žil obvyklý večerní život zdejších usedlostí a obyvatel. Sem tam se ozval třesk kovového nádobí, hlas pacholka obstarávajícího koně nebo jinou součást hospodářství, za některými okenicemi domů v patře se škvírami prodral paprsek světla a prozradil, že domácí se zřejmě chystají k večeři a zakončení dne modlitbou.

Hned v prvním domě v uličce, za nímž se dole po svahu ve tmě rýsovala temná kuželovitá silueta povědomé střechy trejvu nad vodním kolem, se za oknem s otevřenou okenicí, poměrně přepychově zaskleným skleněnými terčíky, ozýval čistý, příjemný hluboký mužský hlas zpívající veselou, zřejmě nepříliš slušnou

píseň v jazyce, který Václavovi z Donína vybavil vzpomínky. Připomněl mu jeho cestu ve službách krále a vévody Jana Zhořeleckého do Milána v zemi za Alpami. Měl tehdy předat zprávu královu příteli a spojenci panu de Visconti.

„Nečekal bych, že v Hoře uslyším tak krásně zpívanou italskou píseň,“ zasmál se a pohlédl tázavě na Jakuba.

„To zpívá náš – všimněte si, Václave, že říkám náš – lazebník a ranhojič Leonardo. Má vlašské předky, ale on sám i jeho žena už v Hoře žijí snad celý svůj život. Vlach však zůstane náturou jižanem i na severu, v chladných Čechách. Budete se asi divit, proč jsem říkal náš, ale jsem přesvědčen, že Leonardo bude velmi brzy patřit i mezi vaše blízké přátele. Já s ním trávím každou možnou volnou chvíli. Ne že bych tak holdoval koupelím, i když jeho lázeňský dům⁸ je vyhlášený, ale chodím k němu za společnou hrou v šachy. Nad pohárem vína, samozřejmě...“

„Krásná představa... rád rozšířím vaše společenstvo, pokud to je přípustné. Jediný, s kým jsem mohl dosud takto bystřit svůj mozek, byl Jan Krušina, v podstatě můj bývalý tchán... Po dlouhou dobu mi ale i to bylo odepřeno a teď je Jan daleko v Praze nebo na cestách s králem.“

Wolgemuth chvíli mlčel, jako by přemýšlel, jestli má něco dodávat, a potom se rozhodl: „Znám vaše trápení, i mně umřela žena. Mne však utěšuje vědomí, že odešla až po dlouhém krásném společném životě. Ale každá bolest nakonec přebolí. A je mnoho způsobů, jimiž nám Bůh ulehčuje břemeno, aby se dalo nést. Nejlepším lékem je čas a práce.“ Pomalu kráčeli cestou dolů po velkých dlažebních kostkách až k ohradní zdi Ruthardovského dvorce. Za ní vyřezávala do světlejší šedi oblohy svou mohutnou černou siluetu věž paláce. Okny v něm neproblikávalo ani jediné světlo.

„Ruthardovské sídlo je velmi rozsáhlé a výstavné,“ pronesl Václav, „vypadá to však, že po většinu času je tiché a opuštěné. Ani dnes se nikdo z jejich rodu na mé pozvání nedostavil.“

„Není to pýcha, že nikdo nepřišel. I když by vzhledem k jejich moci mohla být, ale právě oni touto chorobou rychle nabytého bohatství netrpí. Většinu času tráví na své tvrzi v Malešově. Na Vzkříšení zcela jistě do Hory přijedou, je to ostatně nedaleká cesta směrem na Pněvice⁹. I mnozí další horští páni nejsou v Hoře celoročně, přijíždějí ze svých statků a tvrzi jen na důležitá jednání. I pan Friduš Kunel, který s námi dnes trávil odpoledne, ten přijel obětavě zřejmě až ze své usedlosti v Církvici. Má tam velice výstavné sídlo.“

„Pan Fridrich Kunel, chytrý, uhlazený, elegantní diplomat. Má velký vliv...“

„Ano,“ odvětil zřejmě záměrně stručně Jakub a pozvedl ruku, aby Václavovi ukázal cíl jejich cesty: „Jsem doma. A díky vám i v bezpečí a v pohodě příjemného rozhovoru. To je dům naší rodiny. Děkuji, Václave. Určitě se co nejdřív zase setkáme, ale dříve než to, vyšlu za vámi svého syna Matouše.“

Již pondělí nato, hned jak se Václav vrátil na Hrádek z radničního domu, kde podle zavedeného pořádku předsedal konšelům, kteří měli soudit několik provinilců a udělit jim tresty za drobné přestupky a narušování sousedských vztahů, oznámil mu jeho správce Martin, že na něj v síni čeká návštěva. Mladý pan Wolgemuth. Václav vyběhl schody po dvou a se zvědavým očekáváním vešel. Matouš vyskočil z lavice, na níž tak trochu nervózně poposedával, postavil se v plné své hubené klátivé výši a hned uctivě krátce sklonil hlavu k pozdravu.

„Tak vy, nebo spíš ty, jsi Matouš! Syn Jakuba písaře!“ zahlaholil Václav a s překvapením si přeměřoval návštěvníka. Mladíčkovi mohlo být tak rok dva po dvacítce a svou výškou nepochybně trumfnul i otce Jakuba. Otevřenému, jasnému obličejí dominoval velký úzký nos posazený mezi velikánské tmavé bystré oči, které se okamžitě ještě více rozzářily vstříc Václavovi: „Matouš Wolgemuth, písař a notář. Mám se vám představit a přeptat se

na službu u vás, urozený pane,“ odvětil bez rozpaků dlouhán, pohodil hlavou a celý se jakoby rozsvítil širokým bezprostředním úsměvem. Současně s tím se mu polodlouhé tmavé vlnité vlasy shrnuly dozadu na krk ke kápi a odhalily dvě velké odstáté uši, které ve Václavovi okamžitě vyvolaly dojem, že se široce usmívají stejně jako Matoušovy plné rty.

„Líbíš se mi. Mám dát na první dojem? Jsi také tak chytrý a pracovitý?“ vyhrkl Václav a sám sebe překvapil svým rychlým a důkladně nezváženým posudkem.

„Dejte. A jsem,“ odvětil okamžitě a bez zaváhání Matouš. „Jsem přesně ten, kterého budete v Hoře při plnění svých úkolů potřebovat.“

„Sebejistota ti nechybí,“ usklíbl se spíše pobaveně Donín. „Předpokládám, že práva a vše co k tomu patří ovládáš. Studovals v Praze nebo v říši?“

„Studoval jsem u univerzitních mistrů v Praze a dva roky i v Padově. A ještě než se zeptáte, tak je mi dvacet dva let. Začal jsem se studiem brzy, učení mi jde lehko a rozumu mi Pán Bůh nadělil štědře,“ bezelstně odpovídal Matouš.

„A jak víš, co za úkoly mne v úřadu rychtáře čeká?“ nakrčil Václav své obočí schválně v pochybujícím výrazu.

„Mám zkušenosti. Občas jsem pomáhal, dokonce radil, rychtáři Plimlinovi. A lákají mě záhady. Rád jim přicházím na kloub,“ bez jakýchkoli rozpaků odpovídal Matouš.

„Záhady?“ protáhl tázavě Václav a současně pokynul Matoušovi, aby s ním usedl za stůl.

„Přesně tak. Kutná Hora je, zvláště teď, plná záhad,“ vážně odvětil dlouhán a složil své klátivé tělo naproti náhle zamýšlenému rychtáři. „Myslím, že náš pan král vybral schválně právě vás a poslal vás sem, abyste zapeklité věci řešil, odkryl a potrestal,“ opět se široce se žertovným zábleskem v očích usmál Matouš.

Václav mlčky přemýšlel, zda mu ten zábavný mladíček nechce něco hlubšího naznačit.

„Tak jsem přijat do služby? Ovládám právo magdeburské, švábské, horní, předpisy jihlavské, píšu krásně v latině, němčině i češtině, samozřejmě mluvím německy i česky a umím také latinu. Rád luštím hádanky a v královské hře šachu jsem stejně dobrý jako otec i Leonardo,“ vychrlil Matouš a upřel na Václava obrovské kulaté oči, ve kterých se odrážela jeho nenalomená jistota, že odpověď bude kladná. „Myslím, že jsem pro vás úplně ten pravý!“

„Nejsi zrovna skromný, Matouši,“ zasmál se Václav a věděl, že byl vlastně rozhodnutý, už když vešel do dveří a mladý Wolgemuth se tím svým sebejistým dětským úsměvem rozzářil.

„Nejsem. Nemám proč, možná je to hřích, ale otec mi vždy připomene, co mi dal za jméno. Víte, co znamená? Boží dar! To jsem prostě já...“ „Dáreček...,“ potřásl Václav s úsměvem hlavou. „Dobrá, budeš můj tajemník, mladíku. Hned odpoledne se mnou probereš písemnosti, které tu v truhlách zůstaly, a ujasníme si, co nás čeká.“

Hned počátkem dubna, zatímco Matouš pilně probíral truhly a třídil písemnosti, které na Hrádku zbyly po jeho podivném vyrabování v době rychtářského bezvládí, provedl Václav pečlivou kontrolu vybavení všech strážních věží u hlavních bran Hory, předvolal všechny čtvrtní hejtmány¹⁰ a sám provedl zkoušku základního vyvíjení všech jejich mužů. Byli to městskou radou placení zbrojnoši, kteří měli za úkol střežit hradby a obsluhovat brány, ale i dbát na to, aby byly domy ve městě vybaveny káděmi a měchy s vodou i halapartnami pro případ zásahu v době požáru. Po zkušenostech měšťanů s nedávným obléháním se při svém zavádění pořádku do vojenských záležitostí města setkával s překvapivým porozuměním a vstřícností i u pánů konšelů a rudokupeckých magnátů. Dokonce se někteří dychtiví mladíci z významných rodin hlásili

na Hrádku a měli zájmem získat větší vojenský výcvik, než byla střelba z luků a z malých kuší, která se obvykle procvičovala na loukách za městem pro tradiční každoroční městskou soutěž. Václav zapálení bojechtivých mladíků využil a pro základní výcvik jim vybral některé vhodné muže ze své hrádecké družiny. Sám měl ještě v plánu v co nejbližší době objet nejvýznamnější tvrze, usedlosti a statky kolem Hory, chtěl se seznámit s jejich pány a správci a současně si udělat i bližší představu o tom, jak se okolí města vzpamatovalo z rabování Zikmundových vojsk, a také o tom, kam se nachyluje přízeň okolních pánů.

Z Prahy v těch dnech dorazil Petr Zmrzlík. Okamžitě převzal veškerý dohled nad chodem mincovny, gvardejnů¹¹, ale i kontrolu urbureňů¹². A když se navíc mezi konšely prosllechlo, že Zmrzlík, zastupující v Hoře kompetence nejvyššího mincmistra pana Konráda z Vechty, přesídlil hned po návratu z Prahy s celou svou domácností do zatím opuštěného, ale velmi výstavného mincmistrovského domu, přiléhajícího hned vedle kostela Panny Marie k mincovnímu dvoru, bylo již téměř každému jasné, kdo bude v nejbližší době králem jmenován do funkce mincmistra místo věčně nepřítomného pána z Vechty. Na jedné své návštěvě úřadu Mince se na to Donín Zmrzlíka s úsměvem přímo zeptal, i když po tom, co mu již před časem naznačil Krušina o očekávaném velkém kariérním vzestupu tohoto mladého energického zemana, věděl, jakou odpověď uslyší.

„Ano, pokud se vše bude vyvíjet tak, jak očekávají zúčastněné osoby, počítej, pane Václave, že v dohledné době zřejmě budeme mít Horu s jejími radostmi i problémy na starosti my dva,“ odpověděl Zmrzlík a spokojeně se zasmál: „A mám velmi silné tušení, že náš král a pán mi chystá nejen nové jmenování a zodpovědnosti, ale že mne chce neodkladně i velmi výhodně oženit.“

„A ty, jak vidím, pane Petře, nejsi proti. Počítám, že těmi zúčastněnými osobami myslíš krále, pana Konráda a sebe,“ poznamenal